

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36

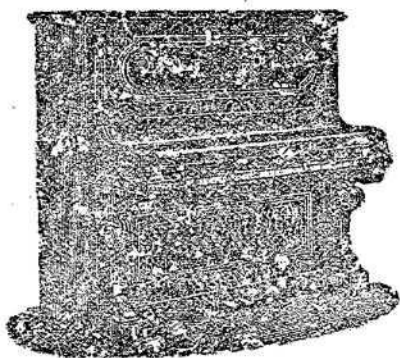
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
 Fora. 14 » trimestre.
 Un número sol. 5 céntims.
 Anuncis á preus convencionals.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulcació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s'encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

Teatro Principal.— Està en venda un dels millors palcos del 1.º pis d'aquest Teatro. En la Administració d'aquest diari donarán mes detalls.

GANGAS.— **Pera vendre.** Duas prempsas pera enfardar.

Una pastera ab tots sos accessoris.

Una tampa pera forn ab tots sos accessoris.

Una máquina y caldera de vapor de dos caballs de fersa, sistema «Corliss», alta presió, casi nova.

Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.

Informarán: Arrabal de dins, 22. — SABADELL

CORRESPONDENCIA

Sr. director de LO CATALANISTA:

Sabadell.

Alcoy 22 Febrer 1898.

Amich director; agafo la ploma disposat á cumplir lo pactat, donchs no es rahó que per no tenir assumptos qu' encaixin ab las doctrinas catalanas deixi jo de cumplir ma missió de corresponsal encare que no siga mes que pera saludar á mos companys, amichs y paysans. Valga, donchs, de saludo si no aprofita per altra cosa.

Aquí es imposible recullir impresions regionals. Tot es política.

Creuen los alcoyans de mes arraigo que cumpleixen ab lo poble que 'ls vegé neixer sols ballan l' aigua á son diputat Canalejas y no s' han fixant que aquet bon senyor s' ha escoltat sempre com qui sent plourer las protestas dels catalans contra los frecuentes atentats á la industria nacional, es tanta la ceguera d' aquesta gent que no sab veurer que sols ha sigut l' ex-republicá Canalejas un polítich d' ofici ó siga ambiciós com tota, y que sols ha procurat contentar al poble fent algún que altra favor particular als cácichs de la localitat y demés *mamandungas*. Per xó marxa tan bé la industria alcoyana.

Com ja deya en má carta anterior, la temporada de llanetas que fineix ha resultat prou regular haventse enfardat molta roba, sobre tot pera anda y Barcelona. Tinch de fer constar que aquesta última plassa consum mes lusia de 30,000 pessas d' Alcoy al any.

Sols s' ha notat aquí la falta del important consum que venia fent las illas Balears. Representa tant poch lo que s' hi ha remesat aquesta temporada que, ab tot y esser lo pesimismo industrial moneda corrent, es aquí creencia general que ditas illas están encare pitjor que 'l resto d' Espanya.

Are ja tot son preparatius pera fera fer frente á la temporada d' hivern que, com ja tinch dit, representa la verdarera vida industrial d' aquest poble. Els uns preparan sa fabricació de mantas, desde pesseta á tres duros una; altres la fabricació de franelas baratas; altres se disposan á fer diferents classes de panyos, y tampoch falta qui busca manera de fer marxar las rodas procurant presentar géneros similars als catalans; bon gust, bon acabat y bon tot al preu de sis rals metro ab un descuento que esgarrafa. També son molts 'ls que fan género clásich com son vicunyas y tricots, quins géneros van tenint cada dia mes éxit degut sens dubte al elevat preu que avuy se cotisa l' estam. Pera donar una idea de lo que suposa aquí la fabricació de tricots y vicunyas diré que ja 's fabrican mes de 40,000 pessas de dits dos articles al any. Son preu varia entre 7 y 11 rals metro ab lo 12 per 100 de descuento.

Mes ab tot y aixó tenim casi sempre una prou marcada escassés de treball. Per totes parts se veuen operarís en vaga forcosa y com si aixó fos poch encare, dona esglay lo veurer símomas marcats de necessitat fins en molts dels que treballan.

Y la cosa s' explica. Avuy s' abona generalment al teixidor de má sols un 400 per 100 de la tarifa concertada quan la vaga del any 95. Calculis que aquella tarifa estava basada en que pogués traurer lo teixidor á má las tres pessetas que cobra 'l mecánich y vindrém á parar en que avuy l' *afortunat* que te pesa guanya 'l dia, deduhint lo 60 per 100 á las tres pessetas, le miseria de 4 rals 80 céntims treballant once horas ó més. Crech que per aquet viatge no necessitavan fer vaga los infortunats teixidors á má. Dech fer constar pera que la cosa sembli encare més estranya als sabadellenchs, que Alcoy no te ni un fabricant dels anomenats *drapayres*.

Naturalment que saltan á la vista molts de las causas que han portat tan tristos efectes als obrers y als amos; mes jo dech concretarme sols á callar, tractantse de punt tan delicat; per algo dihém 'ls catalans que *cadascú á casa seva fa 'l que vol*.

Tenia intenció de ocupar-me de las bases redactadas per una comissió de fabricants y encaminadas á evitar que 'ls operaris passin ja mes miseria y 'ls fabricants acabin de perdre bous y esquellas. No ho faig porque ja va resultant llarga aquesta carta; per aquest mateix correu li envio ditas bases per si creu oportú ocuparsen.

La comissió encarregada de estudiar l' assumpto 'm feu la inmerescuda mercé de cridar-me varias voltas á sas reunions y per aixó estich al corrent de tots los pormenors. Del dia que comensá á discutirse fins á la fetxa que s' han repartit las fullas als senyors fabricants ha passat mes de un any, ja que á la repartició de pessas que cada fabricant podria confeccionar (la base del arreglo está en reduhir la producció), no acababan may d' entendrers. Ara ja están tots conformes en aquest important punt empró, encare que veig factible la realissació del plan, crech que 'ls particulars egoismes van á tirarho tot per terra molt prompte.

Encare que, com es natural, no hi ha qui ho manifesti crech que la base 3.ª ó siga la que tracta de pagar la tarifa als teixidors, ha de ser la que mes prompte ho desbarati tot. Voldria equivocarme en be, no ja sols d' Alcoy sinó de tots los punts industrials d' Espanya que 's viuen espatats per la anarquia de preus aquí establerta.

Saludos als amichs del Centre y vosté pot manar á qui ho es seu.

FRANCISCO DE P. JUANICO Y COLL.

CAPITAL Y TREBALL

Heus aquí 'l document que va repartir-se entre 'ls fabricants d' Alcoy pera que firmessin lo document que insertém á continuació.

Alcoy 16 de Febrer de 1898.

Molt senyor meu y de tot mon resoecte: La Comissió elegida en Junta General del 24 de Mars de 1897 pera posar medi de deturar la competencia mútua, qu' es la ruina dels senyors fabricants, y unificar lo preu de la má d' obra als teixidors, no ha passat d' ensá d' alashoras los seus estudis pera donar solució á n' aquest assumpto de verdadera gravetat é idcalculable importancia de tots reconegudas y havent arribat gracias á la bona voluntat de persona respectable y que no es industrial, á conseguir la conformidad dels senyors fabricants en la cuota ó senyalament dels caps-que cadascú d' ells te d' elaborar com á máximum ab un any, extrem capital que reduhint lo conjunt de la producció á un tipo prudent permet ovirar lo fi de la ruïnosa competencia si 's compleixen de bona fé y escrupulosament los medis que s' estableixin pera que siga efectiu dit senyalament, te l' honor de sometre á la consideració de vosté, las següents bases conduhents á dit fi, pregantli que si las troba acceptables suscrigui 'l conforme que va al peu d' aquest escrit y en cas contrari se serveixi manifestar las rahons ab que funda la negativa.

B A S E S

1.ª Lo senyalament del nombre de caps que 'l fabricant pot elaborar com á máximum ab un any, quin senyalament consta en escrit que tenen individualment firmat, subsistirà sols per dos anys que comensarán á contarse del dia que préviament se senyalará, tenint lo propòsit aquesta Comissió, si causas imprevistas no ho impideixen que siga lo primer del prop-vinent Abril.

2.ª Lo nombre de caps á que fa referencia la base anterior, s' entent que es sols lo dels teixits anomenats patents, llanillas y mantas. En tots los demés que avuy se produheixen y que més endavant poden introduhirse com á nous y en los géneros de contracta ab l' Estat, la Provincia ó 'l Municipi, quedan los senyors fabricants en llibertat absoluta de producció, es á dir, sense quota ni limit de cap mena.

3.ª Durant lo periodo dels dos anys esmentats, los senyors fabricants 's comprometen á pagar la má d' obra dels teixidors als preus establerts per la Comissió d' Arbitres prr la tarifa vigent que 's publicá en 18 Juliol de 1895 ó per altre que s' estableixi y á no enviar á premsar fora d' Alcoy y 'l seu terme, géneros á que 's refereix la base anterior.

4.ª Los propietaris actuals de las premsas pera panyos que existeixen en aquesta ciutat y terme municipal, y los de las que 's pujan establirse fins que 's posi en práctica aquest conveni, 's comprometen á no servir la operació del premsat de patents, llanillas y mantas mes que als fabricants adherits á aquest paete y á tots ells fins al número de caps que tingan assignats, de quin se 'ls en darà oportunament coneixement.

En cada una de las premsas y de fondos comuns s' hi colocrará un rellotje contador

é indicador, que 'ls técnichs afirmen esser de mecanisme segur' pera marcar 'l nombre de metros que vajin prempsant las máquinas á fi de que d' aquesta manera y portant totas las prempsas los llibres corresponents, puga sapiguerse tots los dias lo nombre de metros prempsats, la classe de teixita y á quin fabricant corresponent. La Comissió, de la que se 'n parlará després, estarà revestida de las més amples facultats, pera investigar prempsas, examinar los seus llibres, demanar, pera que 'ls hi donguin per escrit, los datos que cregui necessaris y donar las ordres que estimi del cas, á fi de que no 's falseji aquest punt capital del conveni y 'ls propietaris de las prempsas s' obligan á cumplir los extrems que quedan exposats.

5.ª Si en práctica ja aquest contracte, s' instaiés alguna prempsa nova y 'l seu propietari no volgués acceptar las condicions que observarán los altres, los senyors fabricants compresos en aquest conveni 's comprometen á no donarli gèneros á prempsar.

6.ª Los individuos ó Societats que posat en vigor aquest contracte, 's dediquessin á la fabricació, podran ser admesos en aquest conveni per medi d' acta adicional á judici exclussiu de la Comissió. Als fabricants nous no admesos per la Comissió, no podran tampoch las prempsas servirlosli la operació del prempsant.

7.ª La Junta general de fabricants convinguts, nombrará una Comissió de tres individus y altres tants suplents, aquestos últims numerats pera sapiguer l' ordre en que han d' actuar per impossibilitat dels primers, quins senyors podran tots ó alguns d' ells estar fora d' aquest conveni si aixís ho acorda la citada Junta, y 'ls cárrechs dels expressats comissions ó suplents durarán los dos anys que s' han fixat pera la subaistencia d' aquest pacte.

La comissió ademés de las amples facultats indicadas en la base 4.ª las tindrà amplissimas per esbrinar en informació sumaria y verbal si algun fabricant falta al conveni en casllevol de las sevas parts y consensuda de la veritat de la transgressió decidirá quin ha de ser lo correctiu que s' imposi al infractor sense traspasar los límits de que en dret puga creurers assistida.

L' infractor y 'ls demás fabricants adherits y propietaris de prempsas dintre del conveni, quedan obligats á respectar las resolucions de la Comissió y ajudarla tot lo que estiga de la seva part perque pugan fer efectivas aquellas,

8.ª Aquest conveni podrà anularse y ab lo mateix lo senyalament de caps á fabricar que tenen inscrits los senyors fabricants, avans dels dos anys fixats pera la seva duració, quant ho sollicitin per escrit á la Comissió dugas terceras parts del nombre de's inscrits representin 'l 70 per 100 al menys de la producció convinguda.

9.ª Si las necessitats del comerç fessin precisa á judici de la repetida Comissió la elaboració de mes nombre de caps de patent, llanillas y mantas del que suma 'l total assignat, s' augmentará aquest en la deguda proporció segons sembli á la mateixa Comissió,

10.ª Pera sufragar los gastos d' aquest conveni y son compliment hagi de produhir, la Comissió queda facultada pera cobrar per semanas ó mesos dels fabricants, 50 cén-tims de peseta pera cada cap que porti fabricat. D' aquest ingrés y de la seva inversió, que queda á cárrech de la Junta, portará aquesta los oportuns comptes que presentarà á la Junta General que ha de convocarse pera 'l nomenament de la Comissió nomenada.

Ab aquest motiu 's repeteix son afectíssim segur servidor q. b. s. m.,
Lo President de la Comissió, FRANCISCO SOLER MOYA.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Medi pagès, Asteris senador, Celdoni martir, Ticià bisbe y Santas Conegunda emperatriu y Marcia martir.

Sant Medi feya de pagès y tenia una caseta y algunas terras prop de Sant Culgat vivint allí tranquilament, Governava aquell temps à Catalunya lo rey Got. Eurich, quin acababa de conquistar Tarragona als Romans, y de regrés à Barcelona determiná fer entrar la secta del arrianisme qu' ell professaba à tots los catòlichs. Fugint lo bisbe de Barcelona Sant Sever de la persecució del rey, se dirigi al Castell Octaviano avuy Sant Culgat; per camí trová à Sant Medi que sembrava favas y l' hi digué que si passaban los satelits del rey y l' hi preguntaban per ell, los dignes que 'l trovarian à Sant Culgat. Obrá llavors Déu un miracle, puig las favas que sembrava Sant. Medi al demattí ó la tarde quan passaren los perseguidors del bisbe, los digué lo pagés que si, que lo havia vist à passar quan sembrava aquellas favas. Los ministres cregueren que 's burlava dells y pensant qu' era catòlich sel ne portaren pres, ahont estava Sant Sever y agafant també al Sant prelat sels ne portaren tots dos al lloch immediat. Allí los assotaren y perseverant lo bisbe y 'l pagés en la Fè catòlica, clavaren sos butxins un gros clau en lo front de Sant Sever que l' hi travesa en lo cap y 'degollaren à Sant Medi, la mort d' aquest Sant fou en 6 de Novembre prop de l' any 480.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—A las set y á dos quarts de vuyt al S. 'S. Aniversari de Joan Colomer, l' última missa ab ofertori, missas per Domingo Bellsolà Pbre; Francisco Torras Cendra y Caterina Casas.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—A las set missa per Gabriel Romeu y Maria Sanpere.

Notas oficiales

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los dias 1 y 2.

Defuncions: Valentí Alsina Morera, solter, 16 anys.—Pere Cenot Vilardaga, casat, 44 anys,

Naixements: Joan Parera Camps.—Fernando Comadrán Farrés.—Rosa Vilarrasa Vierri.—Melcior Subirá Canadell.—Josepha Soler Arbiols.

Matrimonis: Angel Casas Abellana ab Maria Pascual Oliveras.

NOVAS

Lo vinent diumenge tornarà obrir sas portas lo teatro Principal ab una companyia de sarsuela de la mena que are s' estila.

¿Quin dia acabarán los nostres teatros y sobre tot lo Principal de donarnos espectacles aflamencats, impropis del bon gust y de la decencia artística?

Ha sortit cap à Madrid al objecte de presenciar los últims ensaigs de obra *Mossen Joanot* que ha de estrenarse dintre de poch en lo teatro Espanyol, nostre ben volgut amic l' ilustre poeta català En Angel Guimerá.

Recomaném à nostres abonats que 's fixin ab la correspondencia d' Alcoy que publiquem en altre lloch d' aquest número junt ab las basses

d'arreglo del treball que s' están estipulant en aquella industrial població.

Aquest vespre á las 9 en punt tindrà lloch en lo Centre Catalá la segona conferencia íntima en la quina nostre bon amich y company don Francisco de P. Bedós donará compte de sas impresions de viatge entre Barcelona y Cuba.

Donada la oportunitat del tema, creyém que 's veurá molt concorreguda l' esmentada associació.

Ab molt bon acert la Congregació de Ntra. Sra. dels Dolors establerta en la Parroquia de S. Feliu d' aquesta ciutat ha confiat enguany los sermons del Septenari al famós predicador valenciá Fray Antoni de Medina, que tan tró ha mogut per tot arreu ahont ha fet sentir sa eloqüent paraula. Ja recordarán nostres llegidors aquell valent discurs exhuberant de regionalisme pronunciat á Balaguer l' any passat ab motiu de las festas del Sant Cristo y 'l qual donarem á assaborir sencer en las columnas de nostre periódich.

Felicitem á la Cofraria per sa acertadíssima elecció.

Además de las moltas agrupacions catalanistas quina formació s' ha anunciat aquestos dias, tenim noticia de la constitució d' una important agrupació á Targa en la que hi han entrat las mes significadas personas de la població y d' un altra composta de joves dels comerç y estudiants á Barcelona, que també s' han adherit á la «Unió Catalanista».

La Junta Permanent de la «Unió» y las seccions d' Estadística creadas, están mantenint interessantíssima correspondencia ab los mes significats elements que treballan per l' autonomia á Catalunya y fora d' ella.

Per tractar d' assumptos electorals tindrà lloch aquest vespre en lo Saló Sabadellés (Jan) una reunió organizada per lo Comité Federal d' aquesta ciutat.

Ab arreglo á lo que disposa l' article 91 de la ley de reclutament, diumenge al matí comensará en los Ajuntaments la clasificació y declaració de soldats en alliment y sortejats pera 'l reemplaç del present any.

Convé recordar als interessats que sa assistència es obligatoria, baix la pena de ser declarats prófugos si no responguesen á la crida, salvo 'ls cassos en que la ley excusa dita presentació ó en que 's justifiqui en legal forma la impossibilitat de concorre al acte.

Y que al ser cridats deurán exposar tots los motius que tinguin pera eximirse del servey, no esséntlosi atesas las exempcions que aleguessin després de dit dia encare que existissin en lo mateix.

Deurán presentar també 'ls documents que justifiquin sa exempció.

Los escolars barcelonins tractan de fer una brillant recepció á sos com-

